

**Norsk samfunns-
medisinsk forening**

DEN NORSKE LEGEFORENING

ÅRSMELDING

1. januar - 31. desember 2019

INNHold

1. Styrets arbeid
2. Spesialitetskomiteen
3. Medlemssituasjon
4. Spesialistutdanning
5. Grunnutdanning
6. Faglige aktiviteter
7. Økonomi
8. Representasjon i utvalg, grupper og råd

Norsk samfunnsmedisinsk forening (Norsam):

En fagmedisinsk forening i Den norske legeforening

Internett: www.legeforeningen.no/norsam

Postadresse:

Norsk samfunnsmedisinsk forening, Den norske legeforening, Postboks 1152 sentrum, 0107 Oslo

Org.nr. 989 039 989

Bankkonto 2220 14 35572

1. STYRETS ARBEID

1.1 Styrets sammensetning

Leder og styremedlemmer velges på årsmøtet. Valgperioden er 2 år. I 2019 var det valg, og styret har derfor hatt ulik sammensetning gjennom kalenderåret:

Styrets sammensetning for perioden 1.9.2017-31.8.2019, valgt på årsmøte i 2017:

Leder:	Henning Mørland
Styremedlemmer:	Hege Kristin Aune-Jørgensen
	Tone Bruun
	Inger Marie Fosse
	Guro Steine Letting
	Anne Kveim Lie
	Kristian Onarheim
	Tom Sundar

Styrets sammensetning for perioden 1.9.2019-31.12.2019, valgt på årsmøte i 2019:

Leder:	Tom Sundar
Styremedlemmer:	Tone Bruun
	Frode Engtrø
	Terese Folgerø
	Cato Innerdal
	Guro Steine Letting
	Anne Kveim Lie

Styret har fordelt følgende ansvarsoppgaver etter 1.9.2019:

Tom Sundar, leder og representant til Dnlfs landsstyre og faglandsråd

Guro Steine Letting, nestleder, fagdelegat til Dnlfs landsstyre (oppnevnt av faglandsrådet)

Terese Folgerø, høringsansvarlig

1.2 Styremøter og saker

Styrets møteaktivitet i 2019:

- Styremøte (telefonmøte) 16. januar
- Dialogmøter med Univ. i Tromsø og Nasjonalt senter for distriktmedisin (NSDM), Tromsø 4. april
- Arbeidsmøte og styreseminar, Tromsø/ Sommarøy 5.–6. april
- Årsmøte, Haugesund 29. august
- Arbeids- og styremøte, Gardermoen 23. september
- Arbeids- og styremøte, Gardermoen 2. desember

Videre har løpende styrearbeid som hørings svar vært behandlet på e-post.

1.3 Administrasjons- og støttefunksjoner

Styreleder har funksjon som daglig leder. Økonomi og regnskapstjenester leveres av Sjølyst Regnskap AS. Revisjon utføres av RSM Norge AS.

Foreningen v/ styret ansatte Henning Mørland som kurskoordinator 1.9.2019 med kontraktperiode på to år. Stillingsinstruksen er å planlegge og gjennomføre obligatoriske kurs i spesialistutdanningen og ivareta kontakten med aktuelle kursarrangører. Kurskoordinator skal også bidra i arbeidet med å implementere og utvikle ny spesialistutdanning i samarbeid med den fagmedisinske foreningen og spesialitetskomiteen. For øvrig har kurskoordinator administrative oppgaver knyttet til andre kurs hvor Norsam er teknisk arrangør, fremfor alt årsmøtekurset og Sundvoldenseminaret.

1.4 Høringsarbeid og høringsuttalelser

Norsam har avgitt høringsuttalelser i 27 saker, et tall som vitner om stor aktivitet. Kun i 2016 har foreningen avgitt flere høringsuttalelser i løpet av siste tiårsperiode.

- Dnlf – rapport fra Legeforeningens ressursgruppe for rus og psykiatri
- Forslag til nasjonale faglige retningslinjer for medisinutdanningen
- Dnlf – forslag på kandidater ved valg av president, visepresident og sentralstyremedlemmer for perioden 2019-2021
- Forslag til endringer i abortloven – fosterreduksjon
- NOU 2018:16 Det viktigste først (Blankholm-utvalget)
- Endringer i førerkortforskriften og trafikkopplæringsforskriften
- Lavterskeltjeneste og helhetlig behandlingstilbud for personer som står i fare for å begå seksuelle overgrep mot barn
- Anbefaling om måling av vekt og lengde/høyde i helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge
- NOU 2019 8 Særavgiftene på sjokolade- og sukkerverer og alkoholfrie drikkevarer
- NOU 2019: 5 Ny forvaltningslov
- Dnlf – vedr. opprettelse av Menneskerettighetsutvalg – forslag til deltakere
- Nasjonal veileder for legevakt og kvalitetsindikatorer for legevakt
- Forslag til endringer i helsepersonelloven § 29 c – Enklere tilgang til helseopplysninger for kvalitetssikring av helsehjelp og egen læring
- Endringer i forskrift om Nasjonalt vaksinasjonsregister og forskrift om Meldingssystemet for smittsomme sykdommer mv.
- NOU 2019: 14 Tvangsbegrensingsloven - Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten
- Innføring av spesialistgodkjenning for sykepleiere med graden master i avansert klinisk allmennsykepleie
- Tilgjengeliggjøring av helsedata - forslag om endringer i helseregisterloven m.m.
- NOU 2019: 13 Når krisen inntreffer
- Endringer i akuttmedisinforskriften og flere forskrifter som gjelder allmennlegetjenesten
- Akademikerne – Policydokument: Helseområdet
- Adgang til kollektivfelt for helseytende etater og kriminalomsorgens transporttjeneste
- Miljø og helse i barnehager og skoler
- Endringer i forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten

- Ny e-helselov og endringer i IKT-standardforskriften
- Dnlf – innspill til helsepolitisk debatt på Landsstyremøtet 2020
- Tiltak for å styrke legemiddelberedskapen. Forslag til endringer i legemiddeloven og apotekloven

1.5 Valgkomite

Hege Kristin Aune Jørgensen, Sofie Lund Danielsen og Leif Edvard Muruvik Vonen ble valgt til valgkomite av årsmøtet i 2019.

1.6 Fagutvalg for leger i spesialisering (Fuxx)

Legeforeningens landsstyre vedtok i 2017 at det skulle etableres fagutvalg for leger i spesialisering i alle fagmedisinske foreninger. For samfunnsmedisin ble fagutvalget etablert i november 2017 som et underutvalg av Norsam, med følgende medlemmer: Mette Røkenes, Lars Erik Hansen, Kristin Sekse.

2. SPESIALITETSKOMITE

Ny spesialitetskomité i samfunnsmedisin ble oppnevnt våren 2019 av fagstyret på fullmakt av sentralstyret i Dnlf, med følgende medlemmer og funksjonsperiode:

Siri Helene Hauge (leder) – 4 år

Bettina Fossberg – 4 år

Inger Marie Fosse – 2 år

Betty Pettersen – 2 år

LIS-representant Lars Erik Hansen

LIS-vararepresentant Mette Røkenes

Frode Hagen (varamedlem) – 4 år

Kristin Sekse (varamedlem) – 2 år

Spesialitetskomiteen er utpekt etter forslag fra den fagmedisinske foreningen og eventuelt relevant yrkesforening.

3. MEDLEMSSITUASJON

Norsam hadde 411 hovedmedlemmer og 103 assosierte medlemmer ved utgangen av 2019. Dette er en svak økning fra året før. 40 % av medlemmene er over 67 år og 56 % er over 60 år. Den høye aldersgradienten tilsier at det er stort behov for fortsatt nyrekruttering til faget – selv om trenden har vært positiv over flere år.

4. SPESIALISTUTDANNING

Spesialistutdanningen for leger ble lagt om med innføring av ny spesialistforskrift fra 1.3.2019. For alle medisinske spesialiteter utgjør gjennomføring og godkjenning av læringsmål hovedgrunnlaget for spesialistgodkjenning. Det er fortsatt krav til tjenestetid og læringsaktiviteter som kurs, men det er

større rom for tilpasninger. Veiledningsgruppe er videreført som en obligatorisk læringsaktivitet. Regelverket for spesialistutdanning i allmenn- samfunns- og arbeidsmedisin kom først på plass i desember 2018, og det er innført vide overgangsordninger med anledning til å følge tidligere eller nytt regelverk med en overgangsperiode på 6 år, frem til 1.3.2025.

Fra 2012 ble det etablert fast funksjon som veilederkoordinator i samfunnsmedisin i 20% stilling i Legeforeningens utdanningsavdeling. Astrid Rutherford innehar denne funksjonen. Veilederkoordinator har ansvar for veiledergruppene i spesialistutdanningen.

Norsam har fra 2010 hatt ansvar for å koordinere og gjennomføre kursprogrammet i spesialistutdanningen. Norsam har også bistått i etableringen av lokale kurskomiteer og gjennomføring av kurs.

Samtlige 9 obligatoriske kurs ble gjennomført i 2019:

- Kurs A - Introduksjonskurs, Nidaroskongressen, Trondheim, oktober
- Kurs B - Miljørettet helsevern, smittevern, beredskap og planarbeid, Oslo, mai
- Kurs C - Folkehelsearbeid, Asker, juni
- Kurs D - Kvalitetsarbeid og tilsyn, Tønsberg, april
- Kurs E - Helserett og saksbehandling, Stavanger, november
- Kurs F - Administrasjon og ledelse, Oslo, januar
- Kurs G - Kommunikasjon og formidling, rådgivning og samhandling, Bodø, september
- Kurs H - Metodekunnskap og kunnskapshåndtering, Oslo, mars
- Kurs I - Global helse, Oslo, november

Flere av kursene ble arrangert i samarbeid med andre fagmiljøer:

Kurs A var en del av Nidaroskongressen

Kurs D ble arrangert av Vestfold legeforening i samarbeid med Norsam

Kurs G ble arrangert av Nordland legeforening i samarbeid med Norsam

Kurs H og Kurs I har blitt arrangert i faglig samarbeid med Folkehelseinstituttet

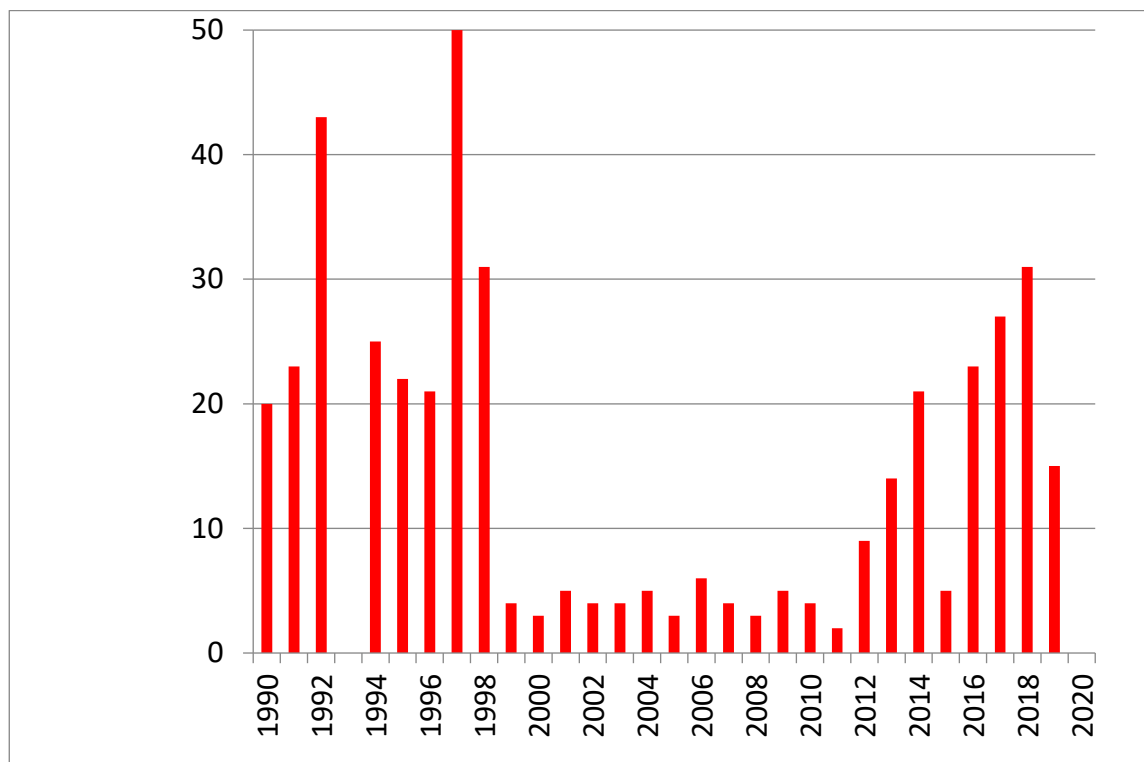
Kurs F ble arrangert i samarbeid med Universitetet i Oslo, Institutt for samfunn og helse

Tabellen nedenfor viser oversikt over antall obligatoriske kurs som har blitt gjennomført og antall kursdeltakere for perioden 2010-2019:

År	Antall obl kurs	Antall deltakere (samlet)	Deltakere snitt pr kurs
2010	4	150	38
2011	3	163	54
2012	6	290	48
2013	5	236	47
2014	6	273	46
2015	9	334	37
2016	9	275	31
2017	9	288	32
2018	9	385	43
2019	9	405	45

Det har vært høy og økende kursdeltakelse de seneste årene, med 2019 som et foreløpig toppår. Kurstilbudet ble utvidet fra og med 2015 slik at samtlige kurs arrangeres årlig. De fleste kursene hadde en begrensning i deltakerantall på 40, mens to kurs ble gjennomført uten slik begrensning.

Det ble godkjent 15 nye spesialister i samfunnsmedisin i 2019. Dette var en nedgang sammenlignet med foregående år, og er ikke i samsvar med deltakelse i veiledningsgrupper og på kurs. Det antas at tilfeldige variasjoner ligger bak.

5. GRUNNUTDANNING

Norsam har de seneste årene hatt dialog med fagmiljøene ved universitetene om samfunnsmedisin-undervisningen, med deltakelse på årlige felles samarbeidsseminarer (Kongsvold 2016, Solstrand 2017, Asker 2018). Norsam fikk dessverre ikke deltatt på seminaret i Levanger i 2019.

Norsamstyret hadde et dialogmøte med universitetsmiljøet i Tromsø i april 2019. Dette ble kombinert med et arbeidsseminar for styret. Med dette har styret gjennomført besøk og dialogmøter ved samtlige norske universitetsmiljøer: NTNU i 2016, UiO i 2018/2017, UiB i 2018.

6. FAGLIGE AKTIVITETER (utenom utdanning)

Norsam arrangerte samfunnsmedisinsk årsmøtekurs i Haugesund, 29.–30. august med ca. 70 deltakere, og med tilhørende årsmøter for LSA og Norsam. Årsmøtekursets dag 1 hadde to hovedtemaer: «Utvikling av legetjenesten i kommunene» og «Nye spesialistregler i samfunnsmedisin». På dag 2 ble følgende temaer tatt opp i foredrag og plenumsdiskusjon: «Verktøy i samfunnsmedisinsk undervisning», «Prioriteringer i kommunene – må vi gjøre noe annerledes?» og «Samfunnsmedisineren i folkehelsearbeidet».

Det tradisjonsrike Sundvoldenseminaret ble arrangert i november 2019 med god oppslutning. Hovedtema var kvalitet og pasientsikkerhet. Prof. Olav Røise ved UiO fikk «Fredrikprisen» for sin mangeårig innsats innen pasientsikkerhetsarbeid.

Tom Sundar representerte Norsam i Legeforeningens faglandsråd høsten 2019, og ble da valgt inn i Legeforeningens fagstyre for perioden 2019-21. Faglandsrådet ble opprettet i 2018 for å styrke den fagmedisinske aksen i Dnlf og tydeligere skillet mellom fag og politikk. Faglandsrådet velger et fagstyre som gir råd til sentralstyret, innspill i hørings- og policy-saker og som løfter frem saker av felles interesse for de 46 fagmedisinske foreningene (FMF). Faglandsrådet arrangeres én gang i året og legger føringer for det medisinskfaglige arbeidet i Legeforeningen.

Som Norsam-leder er Sundar fagdelegat til Dnlfs landsstyremøte i samme 2019-21. Guro Steine Letting er også fagdelegat for «grupperettede fag» til landsstyremøtet i samme periode. I tillegg er hun varamedlem i Dnlfs fagstyre. Lars Erik Hansen ble valgt som LIS-representant til faglandsrådet i 2019-21 (i kategorien FMF med under 1000 medlemmer). Han ble også valgt inn i vararekken for fagdelegatene til landsstyret.

Senhøstes 2019 hadde Norsam-styret fellesmøte med styrene i Leger i samfunnsmedisinsk arbeid (LSA), Allmennlegeforeningen (Af) og Norsk forening for allmenmedisin for å drøfte saker av felles interesse og evt. samarbeid om fremtidige årsmøte-arrangementer.

7. ØKONOMI

Resultatregnskapet for 2019 viser et negativt resultat på kr 78.220. Det er 4. år på rad at Norsam har et negativt driftsresultat. Dette skyldes i hovedsak én faktor, nemlig inndekning av underskuddet for PMU 2018 (Norsams andel: kr 144.886). Samlet vurdert har imidlertid foreningen god økonomi med en formålskapital på kr 1.792.214 ved utgangen av 2019. Det negative årsresultatet medfører således ingen økonomisk risiko. Underskuddet for 2019 dekkes av egenkapitalen.

Norsams utdanningsfond ble opprettet 2011 og er hjemlet i foreningens vedtekter (§ 11). Årsmøtet har tidligere overført en del av regnskapsoverskuddet til fondet, sist gang var i 2016. I de senere årene har det ikke vært avsetninger og fondsbeholdningen er noe redusert. I 2019 er det utbetalt kr 50.779 fra Utdanningsfondet. Innestående beløp var kr 421.809 ved utgangen av året.

8. REPRESENTASJON I UTVALG, GRUPPER OG RÅD

Norsam deltar i ulike utvalg, referansegrupper og arbeidsgrupper. Som en hovedregel skal foreningen være representert med tillitsvalgte (prinsippet om gjennomgående representasjon), men dersom dette ikke er mulig oppnevner styret egnede representanter fra relevante fagmiljøer.

	Valgperiode til 31.8.19	Valgperiode fra 1.9.19
Landsstyredelegat	Guro Steine Letting	Tom Sundar Tone Bruun (vara)
Medlem av Dnlfs faglandsråd	Guro Steine Letting	Tom Sundar
Medlem av faglandsrådets fagstyre		Tom Sundar
Fagdelegat til Legeforeningens landsstyre	Tom Sundar	Guro Steine Letting
Spesialistutdanning – drift og utvikling	Henning Mørland	Tom Sundar og Henning Mørland

Hovedkomite Primærmedisinsk uke (PMU) ¹	Synne Schou Øhrberg Maja Eilertsen Jan Magne Linnsund	Synne Schou Øhrberg Maja Eilertsen Jan Magne Linnsund
SKIL - Senter for kvalitet i legekantor, styremedlem	Guro Steine Letting	Frode Engtrø
NOKLUS, styringsgruppe	Guro Steine Letting	Terese Folgerø
NSDM, Norsk senter for distriktsmedisin, styringsgruppe	Hege Kristin Aune- Jørgensen	Terese Folgerø
AFU - Allmenntmedisinsk forskningsutvalg	Anne Kveim Lie (vara Tone Bruun)	Anne Kveim Lie (vara Tone Bruun)
Nettsider og medlemsinformasjon	Henning Mørland	Tom Sundar og Henning Mørland
Arbeidsgruppe	Siri Helene Hauge	
FHI arbeidsgruppe utvidet vaksinasjonsprogram	Anne Kveim Lie	Anne Kveim Lie
H dir referansegruppe for avstandsoppfølging	Tom Sundar	Synne Schou Øhrberg
H dir referansegruppe for utvikling av indikatorer for allmenntlegetjenesten		Madli J. Haaheim Indseth
Dnlf arbeidsgruppe for obl. etterutdanning		Guro Steine Letting Cato Innerdal
Dnlf arbeidsgruppe for standarder for fastlegekantor		Frode Engtrø

---

¹ PMU 2020 ble avlyst pga. koronasituasjonen